

Національно-культурне відродження ХІХ ст.: українське мистецтво у протистоянні імперській політиці

1. Імперський класицизм: культура як політика:
 - А) імперські політичні проєкти в архітектурі міст України
 - Б) класицизм панських садиб
 - В) садово-паркові комплекси
1. Скульптура України
2. Живопис України: класицизм VS романтизм

Література:

1. Історія українського мистецтва у 5-ти томах. Т. 4.
2. Історія української культури у 5-ти томах. Т.4.
3. Крвавич Д.П., Овсійчук В.А., Черепанова С.О
Українське мистецтво: Навч.посіб.: У 3-х ч. Львів: Світ, 2003.
4. Асеев Ю. Стили в архитектуре Украины. Киев:
Будивэльник, 1989.
5. Український живопис ХІХ – початку ХХ ст. Хмельницький:
Галерея, 2005.
6. Леонтъєв, Д. В. Архітектура України. Велика
ілюстрована енциклопедія. Харків: Веста, 2010.

- Класицизм – художній стиль та естетичний напрям у європейському мистецтві 17 – поч. 19 ст., що характеризується зверненням до естетичних норм і зразків античного мистецтва. Для мистецтва класицизму притаманні конфлікт особистого почуття й громадянського обов'язку, перемога раціонального начала над стихією людських пристрастей.
- Передумова поширення класицизму – Просвітництво, культ розуму, раціоналізм.
- Інтелектуальне обґрунтування:
Ф.Блондель, Вінкельман, Г.Е. Лессінг, Ж.Жруссо.

Архітектура:

- Зародження – Італія, середина 16 ст:

Андреа Палладіо вперше у будівництві «Вілла Ротонда» - використав елементи храмової архітектури Давнього Риму

- Розкопки Помпеї (серед 18 ст.)

- «Вілла Ротонда»
- А.Палладіо
- Серд. 16 ст.

Риси архітектури класицизму:

- Пропорційність
- Симетрія, часто підкреслювалась пілястрами
- Урівноваженість та гармонія форм
- Орнамент – стриманий, гірлянди, медальйони, розетки
- Фасади оздоблені колонами, портиками, фронтонами.
- Вхід акцентований портиком з колонами
- Цоколь або цокольний поверх – оформлений рустом
- Кольори – м'які, світлі – білий, бежевий, молочний, світло-рожевий тощо
- Інтер'єр – вишукана та стримана розкіш, мармурові скульптури, дзеркала у позолочених рамах, фарфор, вази, класичні картини, гобелени.

- Пантеон
- Париж
- 1755-1792

- Вулиця Ріволі, Париж. 1805
- Ансамблева забудова міст
- Раціональність
- Прямі та широкі вулиці (транспорт)
- Чіткі периметри
- Геометричний розподіл районів

Російська імперія

Через архітектуру класицизму та розбудову міст України, особливо Південної України, реалізовувала імперські проєкти та міфи:

- Протиставлення так званого «Дикого поля» та «цивілізаторській місії» Росії + перейменування населених пунктів Півдня України
- «Грецький проєкт» - на теренах Османської імперії відродити Візантію - утворити новогрецьку православну державу та поширювати свій вплив на Балканах – у якості обґрунтування претензій зверталися до історії Причорномор'я – античних колоній-полісів – у т.ч. через архітектуру надавали вигляд античності, «квітуча антична колонія»

- Давні українські міста наповнювались імперськими місцями пам'яті та імперськими знаками влади
- Тріумфальна арка на пошану проїзду Катерини II у Новгород-Сіверському

- Тріумфальна Арка,
1820

Садиба Кочубеїв,
Диканька. На честь
перебування царя
Олександра I

- Полтава - перебудова центру міста:
 - Губернський архітектор Амросімов
- Кругла площа – у центрі імперський монумент Слави, навкруги – у стилі класицизму адміністративні та громадські будівлі (різні архітектори) .

Будинок губернських присутствених місць у Полтаві

Полтава. Кадетський корпус

Одеса, Приморський бульвар

- Одеса, Стара Біржа
- У забудові міст храми втрачають своє домінуюче значення.
- Будуються комерційні, виро

- Палац
Воронцова

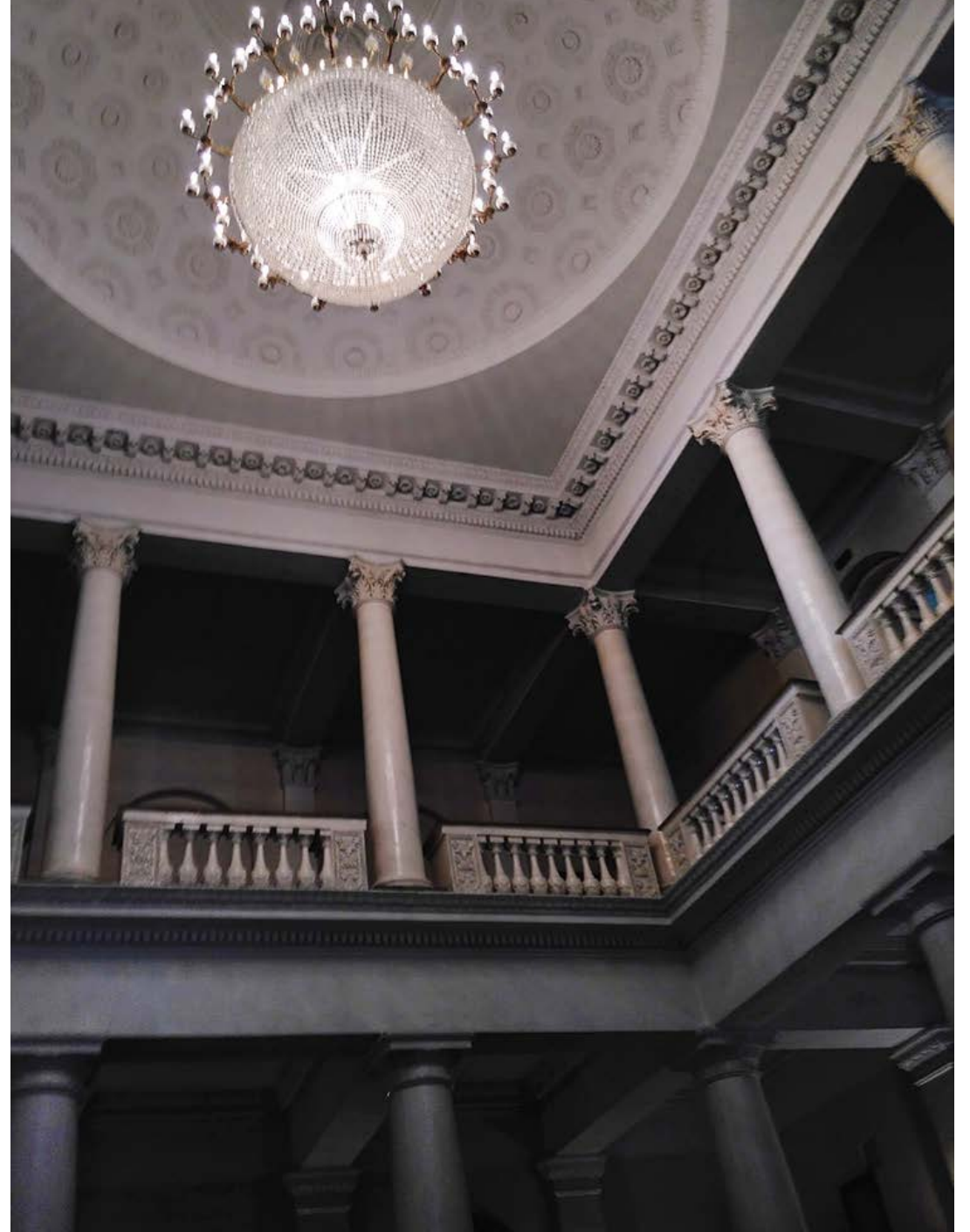
- Бельведер

- Одеса,
Собанівські
казарми

- Дніпро,
- Палац
Потьомкіна

Палац
Румянцева –
Задунайського у
Качанівці.

Проект
К.Бланка.

1770р.

Ранній
класицизм.

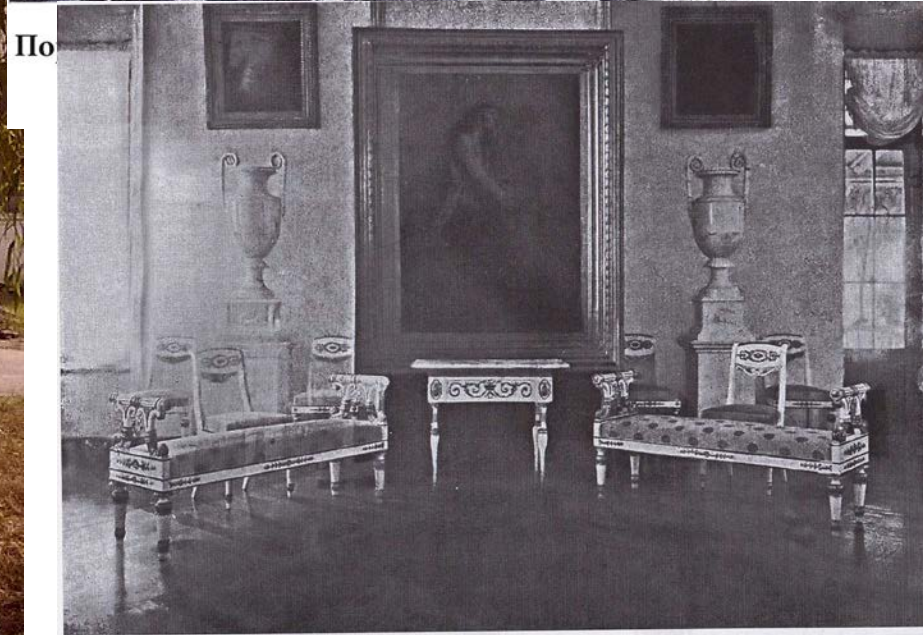
Є елементи
бароко.

Типовий для
класицизму
курдонер.

По

сірале.

Палац у с.Хотінь
(Сумщина).
Архт.Д.Кварнегі

Мебель из дворца в Хотени.

Meuble du palais de Khtien

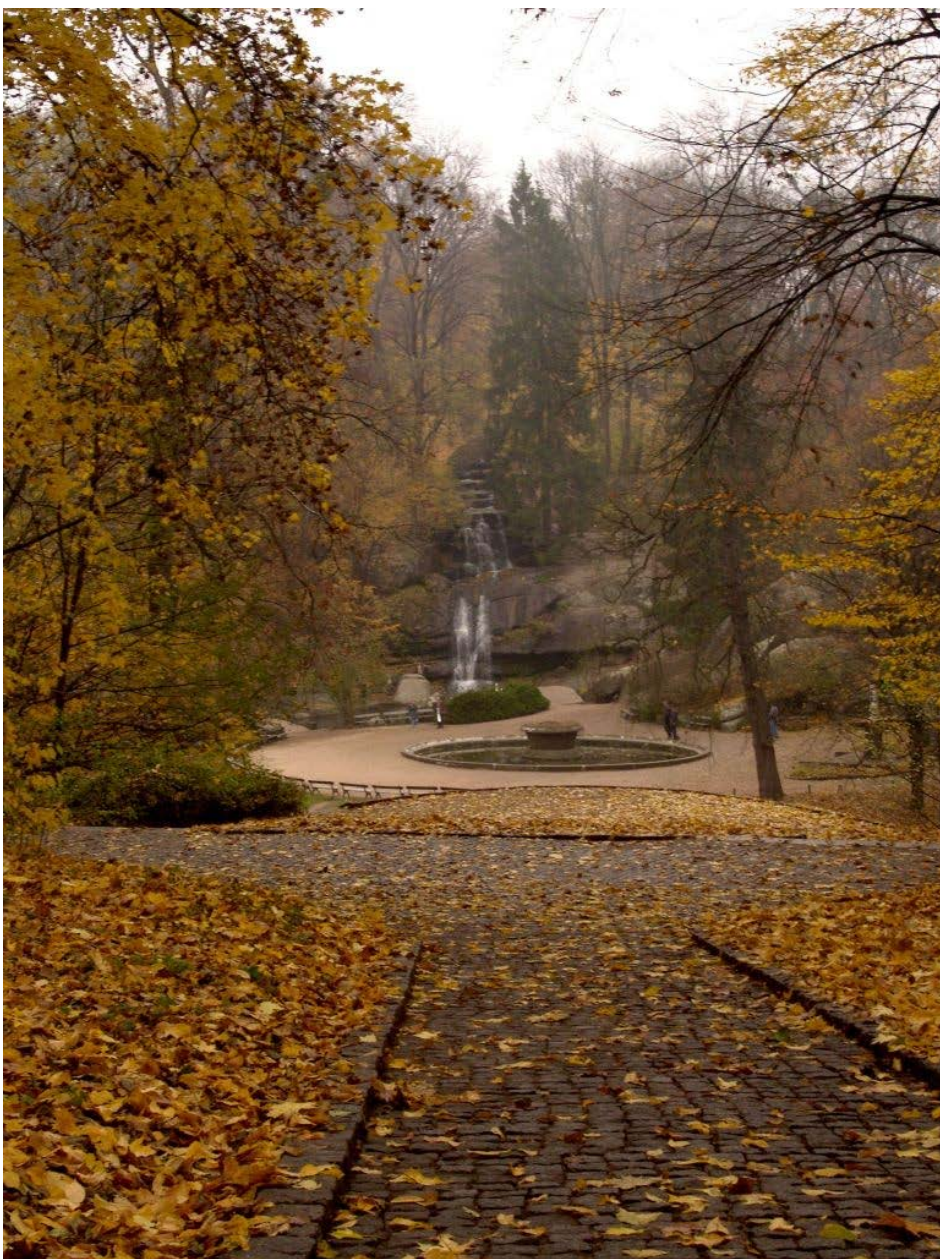
Михайловка - Michailovka.
Усадьба гр. А. В. Капнист. - Arr. au C-te Kapniste.

- Палац гетьмана К.Розумовського у Батурині.
- Арх. Ч.Камерон.
- 1799-1803.

- Пейзажні парки.
- «Софіївка». Маєток Потоцьких в Умані. 1796 р.

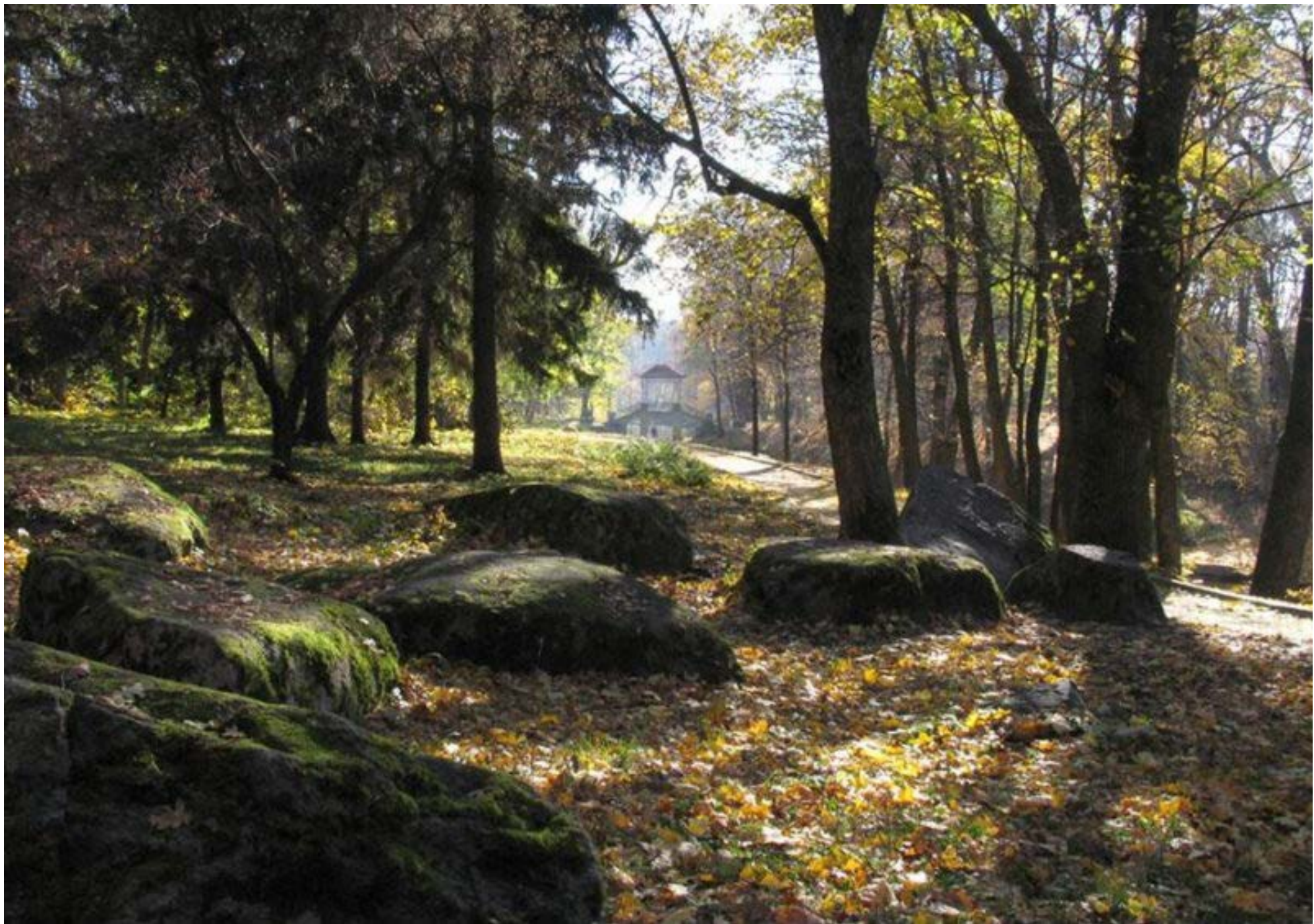
by Dima Solovitskiy

- Парк «Олександрія»
- 1793 р.
- Садиба Браницьких

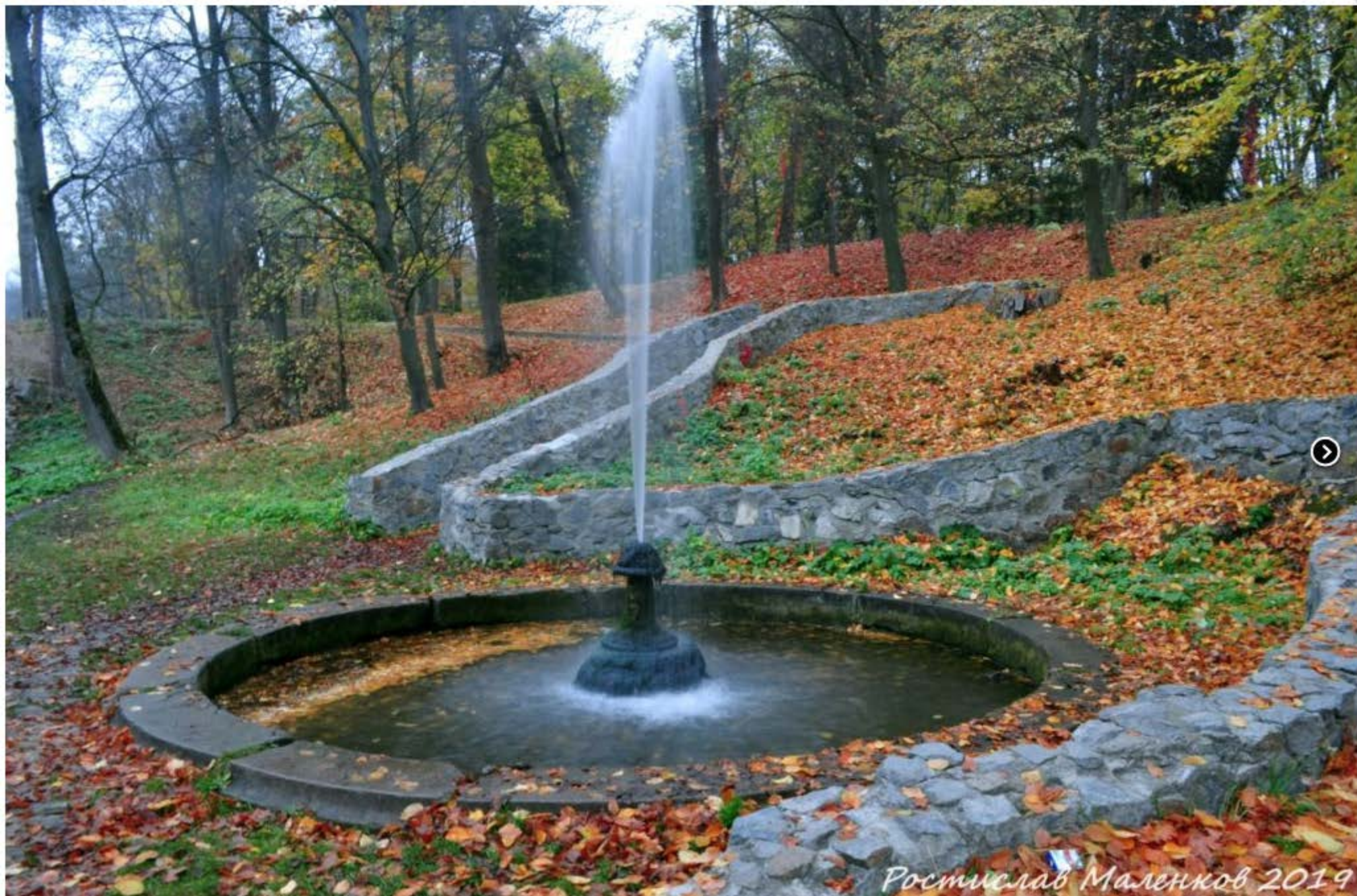
Росмислав Манеуков 2020

Ростислав Маленков 20.

Ростислав Маленков 2019

Ростислав Маленков 2019

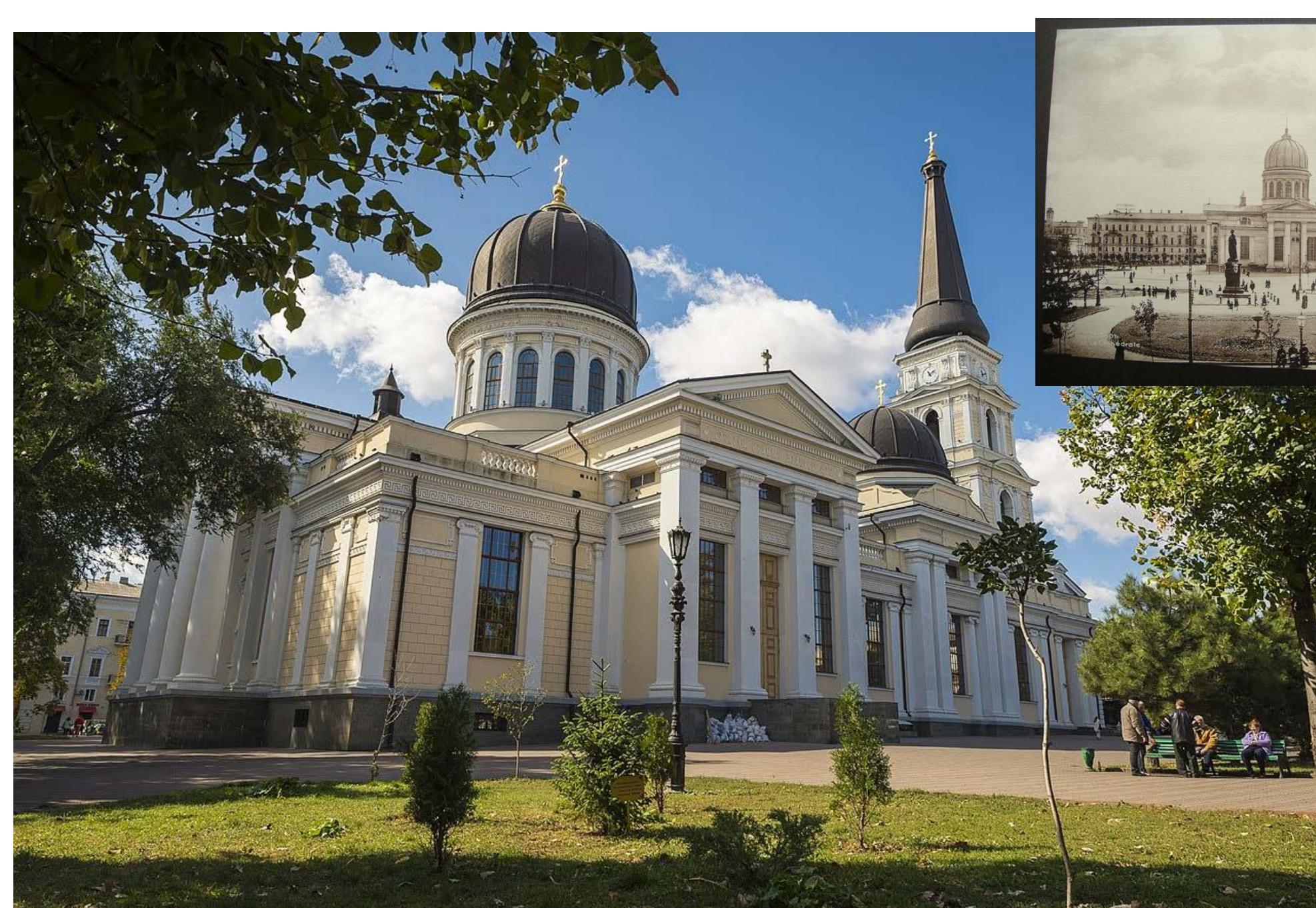

- Спасо-Преображенський собор
- Новгород-Сіверський
- 1791-1806
- Д.Кварнегі

Спасо-
Преображенський
кафедральний
собор, Одеса
1795-1808

- Свято-Троїцький храм Одеси
- 1804

Святокатерининський
Херсон

1786

- Спасо-Преображенський кафедральний собор, Дніпро.

- Успенський собор.
Харків.
- Храм – бароко.
1771-1774.
- Дзвіниця –
класицизм 1821-
1844

